

**Шосткинський заклад дошкільної освіти № 3 «Ведмежатко»
управління освіти Шосткинської міськради**

**«Напрями роботи щодо формування
громадянсько-патріотичної компетентності
дошкільнят»**

(до педради)

**Підготувала вихователь
ЗДО № 3 «Ведмежатко»
Киричок Любов Іванівна**

Шостка, 2023 р

Проблема виховання громадянина-патріота давня, як світ. Вона постала перед людством тоді, коли виникла перша держава. Патріотичне виховання створює певні передумови громадянської поведінки. Однак це лише передумови. Патріотизм є чеснотою, яку не успадковують генетично, а формують і плекають. Приклад батьків, старших членів сім'ї, стає для дитини тим джерелом, з якого виростає поступово почуття любові до людей, до свого рідного краю, народу, своєї Батьківщини. Таким чином, перші основи громадянсько-патріотичної компетентності закладаються в родині. Недарма народна мудрість твердить: «Який батько, такий і син».

Нам, як педагогам відомо, що дошкільний період - найбільш сприятливий для формування громадянських рис особистості. Саме в дошкільному закладі відбувається початковий етап соціальної адаптації дитини до умов життя в товаристві незнайомих людей. У зв'язку з цим перед нами постає завдання: сформувати первинні прояви майбутнього громадянина-патріота, забезпечити входження дитини в природний світ, традиції українського народу.

Нині стало популярним говорити про патріотизм, про впровадження відповідних концепцій у освітній процес, оновлення змісту програм та стратегій їх втілення. Та чи дають нам ці стратегії гарантію того, що в дітей врешті сформуються необхідні почуття? Чи не ризикуємо отримати натомість таку собі «фабрику патріотів», які насправді люблять Батьківщину показово, задля «галочки», при цьому залишаючись абсолютно байдужими в душі до своєї країни? «Ура-читання» віршів про неосяжну неньку Україну або спів пафосних пісень навряд чи допоможуть дитині відчувати живий зв'язок зі своїми національними коренями. З погляду прищеплення патріотизму для неї значно корисніше посадити зернятко в землю або вивчити і заспівати друзям бабусину колискову, якої немає в жодній нотній збірці, придумати казку про місцевий ліс чи пагорб, розробити дизайн паркану свого ігрового майданчика. Варіантів багато. Головне, щоб були вони «душевними», сповненими людської теплоти. Бо те, що йде від серця, назавжди залишає в ньому слід. Але ми всі досвідчені педагоги і тому не повинні допустити таких помилок.

Основними напрямками формування громадянсько-патріотичної компетентності дошкільнят є:

- ☐ Формування уявлень про сім'ю, родину, рід і родовід (це інтерес до своїх предків, найближчого свого оточення, любов та шанобливе ставлення до близьких людей, сім'ї, родини).
- ☐ Краєзнавство

(формування у дітей уявлень про історію рідного міста (села), походження його назви і назв вулиць, географічні та історичні пам'ятки рідного краю).

☐ Ознайомлення з явищами суспільного життя

(діти повинні знати, що люди, які мають спільну батьківщину - це народ, а ті, що народилися і живуть в Україні - український народ; також важливо знати видатних особистостей, які прославили чи прославляють рідну країну, як в Україні, так і за її межами, спонукати гордитися досягненнями наших сучасників: спортсменів, науковців, митців).

☐ Формування знань про історію держави, державні символи

(надавати дітям знання про історію створення нашої держави, про державні символи: прапор, гімн, герб України, назву її столиці, інших великих міст, значущі географічні назви (Крим, Карпатські гори, Дніпро), пам'ятні місця).

☐ Знайомство з національними та державними святами

(знати та брати участь у народних святах і обрядах, пізнаючи їх зміст, розумітися на державних святах).

☐ Формування знань про людство

(діти мають поступово усвідомлювати, що моральний аспект патріотизму полягає і в розвитку національної економіки (це нові робочі місця, заробітна плата працівникам, доходи бюджету, раціональне використання яких робить життя у рідній країні достойним), в підтримці національного виробника, в економічній, господарській порядності власників підприємств, а також виховання турботливого ставлення до людей, прагненні допомагати іншим).

☐ Ознайомлення з рідною природою

(природа рідного краю та країни, де дитина живе, бережливе ставлення до рослинного та тваринного світу рідного краю).

☐ Ознайомлення з мистецтвом та образотворчою діяльністю

(пізнавати традиції, народну мудрість, народну творчість, а саме, пісні, казки, прислів'я, приказки, ігри, загадки, розширювати уявлення про народні промисли (вишивка, петриківський розпис, яворівська іграшка), водночас у дітей розширювати знання про характерні для рідного краю професії людей, про конкретних їх представників).

☐ Народознавство

(знайомство з досвідом, звичаями, поглядами, смаками, нормами поведінки, що склалися історично і передаються з покоління в покоління).

Ці напрями роботи варто реалізовувати в усіх видах дитячої діяльності; їх можна успішно інтегрувати в усі освітні лінії Базового компоненту дошкільної освіти.

Формування громадянсько-патріотичної компетентності дошкільнят має здійснюватися на всіх етапах навчання дітей, забезпечувати всебічний розвиток, гармонійність та цілісність особистості. Така постановка питання націлює на розуміння тієї істини, що патріотами не стають у зрілому віці. Почуття любові до батьківщини, поваги до свого народу, його історії, усвідомлення себе часткою великої і давньої нації мають формуватися з самого раннього дитинства. Звичайно, у повному обсязі ці якості ще не можуть бути сформованими у дитини дошкільного віку. Проте, створити фундамент, на основі якого можна буде вже зводити «будівлю» майбутнього громадянина-патріота не лише можливо, а й потрібно, особливо якщо врахувати всі переваги, що створює дошкільний вік.